

VÄLKOMMEN TILL ÖPPEN GÅRD PÅ ALMNÄS 2016!

Den 14 augusti år 1225, på dagen för 791 år sedan, satte abboten Sune och hans kamrer Gottfrid segel och styrde från Alvastra kloster över mot Vätterns västra strand. Där möttes de av häradshövdingen och lagmännen i Västergötland och tillsammans stakade de ut gränserna för en del av det som kom att bli Almnäs. Nästa morgon, på Marie Himmelfärdsdag, hölls ting vid Norra Fågelås kyrka och gränserna fastställdes. Välkommen till vårt födelsedagskalas!

Det du nu håller i din hand är dagens program och en liten guide till Almnäs olika verksamheter. Följ skyltarna till parkeringen och våra olika arrangemang.

Höskrindan mellan Almnäs och ladugården i Sjöbolet går varje hel & halv timma.

Ladugården är öppen från kl 05.00—19.00.

Jägarnas café är öppet till kl 09.00—19.00

Lunch finns att köpa mellan kl 12.00 —15.00

05.00 - 09.00

09.30—10.00

12.00

13.00

14.00

15.00

16.30

17.00 - 19.00

Korna hämtas från betet och mjölkas
Betessläpp

Kulturvandring

Solrosrace vid Kontorsbron

Visning av Almnäs Torkanläggning

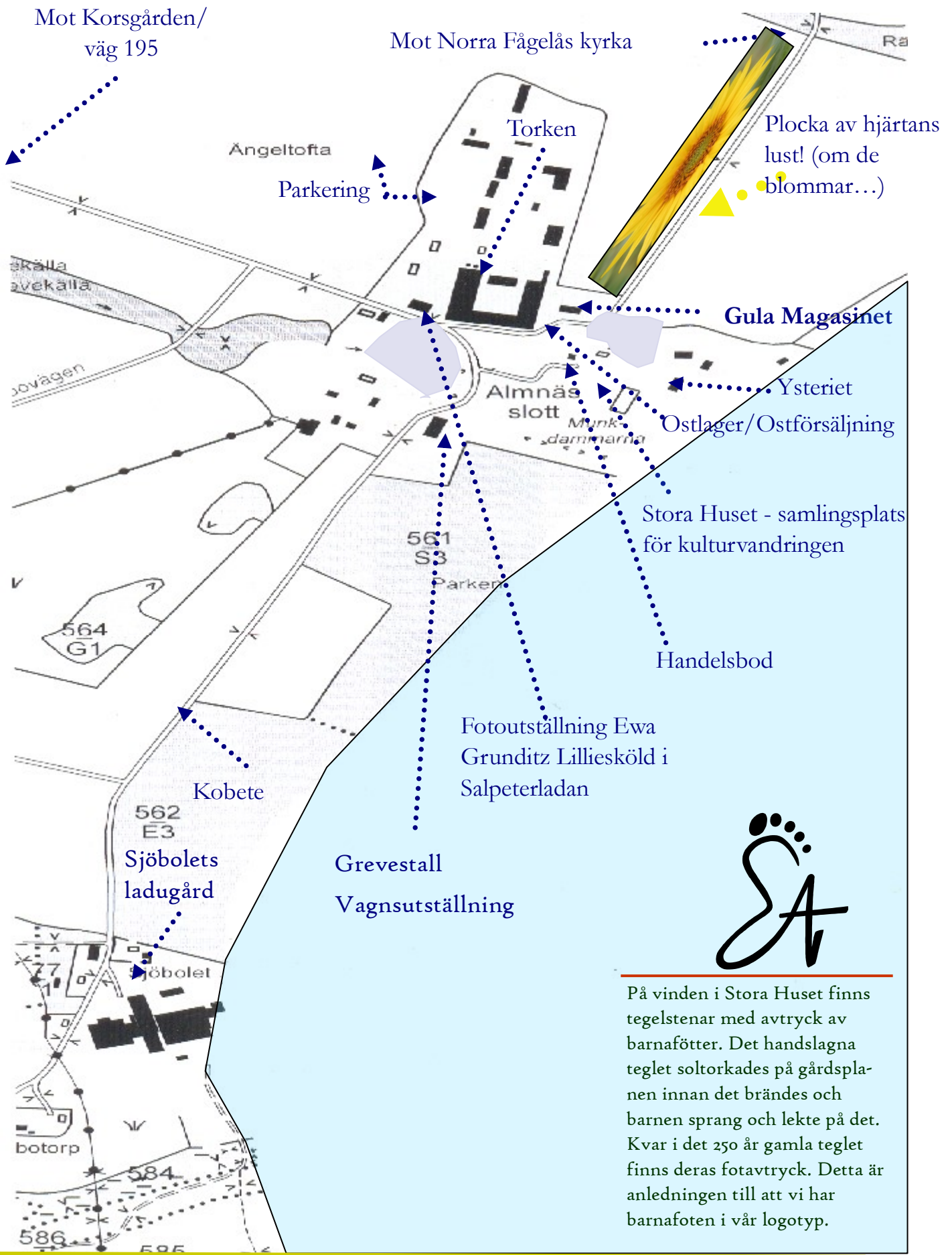
Kulturvandring

Korna hämtas från betet

Dagens andra mjölkning

Vi hoppas att ni får en trevlig dag på Almnäs,
och om ni undrar över någonting, fråga gärna oss med Almnäströjor!

LÄS MER PÅ SIDAN 3 – 4 OM VAD DU KAN SE OCH GÖRA UNDER DAGEN!

På vinden i Stora Huset finns tegelstenar med avtryck av barnafötter. Det handslagna teglet saltorkades på gårdsplanen innan det brändes och barnen sprang och lekte på det. Kvar i det 250 år gamla teglet finns deras fotavtryck. Detta är anledningen till att vi har barnafoten i vår logotyp.

ATT SE OCH GÖRA PÅ ALMNÄS DEN 14 AUGUSTI

Salpeterladan - Fotoutställning av Ewa Grunditz

Lilliesköld

Under flera år har Ewa glatt oss och många andra med sina bilder från skog och mark på Almnäs. Nu har hon lovat att ställa ut ett urval av sina fantastiska bilder som visar naturens mångfald på Almnäs. Missa inte detta!

Sjöbolets ladugård

Besök Sjöbolets ladugård och se på mjölkningen och kalvar och lyssna när personalen berättar om hur man driver en ekologisk mjölkgård. Till Sjöbolet åker man med traktor och vagn från Gula magasinet eller med hästskrinna som utgår från Grevestall. Där kan du också lära mer om tegelbrukets historia och se exempel på vad som tillverkades där.

Grevestall

I Grevestall kan man besöka vagnsutställningen och utanför kan man se en spånhyvel in action och kanske någon figur från förr dyker upp.

Ett bildspel med bilder från gamla och nya tider i jordbruket på Almnäs visas i Grevestall.

Tipspromenaden utgår från Grevestall.

Handelsboden

Kom till Handelsboden och handla mjöl och andra godsaker. I år finns även produkter från Ringabergets honung och Fair Trade-varor från världens alla hörn genom North & South. Där kan du också smaka på pannkakor gräddade på vårt eget Pannkaksmjöl.

Almnäs ostlager

Vid Almnäs ostlager kan du provsmaka våra ostar och köpa med dig en bit hem samtidigt som du har möjlighet att höra mer om ostarna från Kerstin & Tommy & Co. Kerstin kommer också att ysta några gånger under dagen för att visa hur det går till.

Almnäs Torkanläggning

Vart tar spannmålen vägen efter skörd? Torkmästare Peteris Svensson vet och står redo att visa och berätta kl 14.00.

ATT SE OCH GÖRA PÅ ALMNÄS DEN 14 AUGUSTI

Gula Magasinet

Jaktlaget bjuder på fika i Gula magasinet. Där finns också olika aktiviteter såsom jaktstigen, denna gång med möjlighet att prova en ”skyttesimulator” och barnens rutschkana liksom en utställning av äldre redskap på andra våningen och en serie betraktelser kring livet förr som vi kallat ”Emil berättar”. Dessutom kan man köpa rökt viltkött.

Lunch - För den som är hungrig ordentligt finns Viltkorv med potatissallad. Korven är gjord av Tomasz Proczkowski som driver det prisbelönta Hökensås charkuteri. Korven är gjord på vilt från Almnäs skogar.

Lunchen serveras mellan kl 12.00—15.00.

Pilgrimsleden

mellan Kungslena och Hjo har nu bevandrats i ett par år och representanter finns på plats för att berätta för den intresserade. Håll utkik efter munkar med ett distinkt fromt utseende.

Kulturvandringar

Framför **Stora Huset** börjar också kulturvandringarna som varar ungefär en timma kl 12.00 och kl 15.00.

Hästskjuts

Hästskjuts mellan Grevestall och Sjöbolet kommer att finnas tillgänglig mellan 10.00—16.00.

Solrosrace

Kl 13.00 blir det Solrosrace vid Kontorsbron mellan Gula magasinet och Handelsboden. Deltagarna får varsin märkt solros och sedan släpper vi dem från bron ned i vattnet så får vi se vems näckros som först kommer ned till stämman. Anmäl dig på listan utanför Handelsboden.

Slakthuset

Måns Lindell och Ola Broberg från Vätternvårdsförbundet & Länsstyrelsen i Jönköpings län finns i Slakthuset. De har mycket att berätta om Vättern, och vad som är aktuellt kring Vättern. Akta er för kräftorna!

ALMNÄS I KORTA DRAG

Almnäs nämns för första gången i ett pärmebrev till den Äldre Västgöotalagen och hörde från medeltid fram till 1527 till Alvastra kloster. Därefter tog Kronan över och från 1587 fram till 1915 har Almnäs ägts av en rad adelsätter bland vilka kan nämnas bla Natt och Dag, Sparre, Posse, Stackelberg och Dickson. Sedan 1915 ägs Almnäs av familjen Berglund.

Huvudbyggnaden uppfördes av Wolther Reinhold Stackelberg sannolikt från 1766 och ett antal år framåt. Olika uppgifter om byggnadsår förekommer men det är denna som förefaller mest trovärdig. Arkitekt och byggmästare är okända.

Kulturbyggnaderna i övrigt är i huvudsak tillkomna efter det att det s.k. Stora Huset byggdes under familjerna Stackelbergs, Sparres samt Dicksons tid.

Almnäs totala areál är 3 581 hektar, varav 1 985 hektar skog, 1031 hektar åker och beten, 250 hektar övrig mark samt 315 hektar vatten. Hela jordbruket är KRAV-certifierat och skogsbruket har FSC-certifiering. Vi har ca 800 nötkreatur varav 375 mjölkkor och resten ungnöt.

Almnäs Bruk AB som äger och brukar Almnäs har 2 dotterbolag, Almnäs Elhandel AB samt Coala AB. Under 2014 omsatte koncernen 63 mkr. Allt som allt är vi 24 anställda + några ungdomar om sommaren.

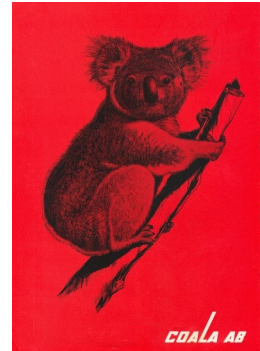
Coala AB är ett dotterbolag till Almnäs Bruk AB som arbetar med tillverkning/import av elprodukter. Tyngdpunkten ligger inom energibesparing av belysning.

Våra produkter:

Skymningsreläer, belastningsvakter, fördelningsplintar samt "Power Reduction" som är till för att spara energi i gatubelysning.

Vi har LED ljuskällor med vanliga lampsocklar och LED "lysrör" som passar i nya och befintliga armaturer. LED armaturer finns bl.a. till gatubelysning, kontor, industri m.m. Det senaste tillskottet är induktionsbelysning. Induktionsbelysning är energisnål och har mycket lång livslängd. Vi har ett brett sortiment av nya armaturer med induktion och även ljuskällor till befintliga armaturer.

Läs mer om oss på www.coala.se.

Våra kunder är armaturtillverkare, elgrossister, elinstallatörer, Vägverket, kommunala energiverk, industrier m.fl. I nuläget säljer vi elprodukterna i Norden och Baltikum.

Ni kan nå oss på 0503-161 80, info@coala.se.

Skogen

Almnäs skogsareal uppgår till ca 2000 ha produktiv mark. Den är uppdelad i sju skiften, där den större delen, ca 1800 ha, hänger samman med jordbruksmarken och bildar ett betydande område, en stor del av hela Norra Fågelås faktiskt.

Förutom att sköta den egna skogen bedriver vi också virkeshandel. Vi levererar virket direkt till industrin; både sågverk & pappersbruk. Denna del av Almnäs sysselsätter ca 10 personer, varav de flesta är egna entreprenörer. Vi köper skog och skogsprodukter i hela Skaraborg, men främst i närområdet, ca 3 mils radie runt Almnäs. På senare år har även flisen vuxit i betydelse som i huvudsak levereras till värmeverket i Hjo. Sedan några år tillbaka förvaltar vi även skogsfastigheter på uppdrag av markägaren.

Vi åtar oss också röjning och planteringsuppdrag. Då vi har en kylcontainer uppställd på gården har vi alltid fräscha plantor att erbjuda.

Nu är ju skogen mycket mer än träd. Här finns många vackra vandringsvägar och dessutom erbjuder den god jakt på främst älg, hjort och rådjur. Numera har vi även en hel del vildsvin på Almnäs vilket får uppfattas som en blandad välsignelse.

Är du intresserad av Almnäs skog och virkeshandel, slå en signal till skogsförvaltarna Per Hulmarker, 070-372 17 69 eller Simon Bylund, 070 685 40 14

Växtodling, underhåll maskiner och byggnader.

Almnäs är ett ekologiskt lantbruk vilket innebär att vi inte använder konstgödsel, kemiska bekämpningsmedel eller kemiskt betat utsäde. Det innebär också att man på många andra sätt försöker samspela med naturen, tex inte putsa vägkanter och åkerkanter för tidigt vilket gynnar både fåglar djur och insekter som alla behöver orörda barnkamrar. Vi försöker även att på många andra sätt gynna insekter vilka man har stor nytta av.

I huvudsak odlas foder till Almnäs djur, såsom gräs till bete och ensilage, olika sädeslag, bönor och lupin till kraftfoder.

Vi odlar även raps som vi säljer för att den sedan ska bli bland annat matolja. Dessutom odlar vi lite spelt, råg och vete, som vi maler till mjöl för att sedan sälja på Almnäs tex betessläpp, 14 aug och julmarknad.

En stor del av vår tid går även åt till att reparera och underhålla alla våra byggnader och maskiner.

Om det finns frågor om vår odling eller naturvård, vänd er med förtroende till mig.

Björn Esplund Mobil: 070 567 2003 Mail: be@almnas.com

Vad händer på Almnäs under året?

I början av maj **släpper vi korna på bete**. Det brukar komma hundratals barn i gula skyddsvästar som jublar och pekar när korna kommer springande. Allra bäst är det när någon av tjurarna kommer. När korna väl är släppta får alla mjölk och bulle och sedan kan barnen leka med kalvarna och klättra i traktorer och andra maskiner.

Sedan många år tillbaka arrangerar Fågelås Hembygdsförening **midsommarfest** på Almnäs. Det är musik och dans kring midsommarstången och glada kransbeprydda människor som sitter i gräset och äter sin medhavda picnic. Många utflyttade "Almenäsare" har som tradition att komma tillbaka just den dagen och till vår glädje har fler och fler människor lite varstans ifrån hittat hit.

Till **julmarknaden** i Salpeterladan, som alltid inträffar andra advent i december, bjuds i första hand lokala producenter in. Fågelås julmarknadsförening organiserar marknaden och det brukar krävas en mindre grandunge vart år för allt ris som ska pryda stolpar och bjälkar. Mitt i byggnaden ställs flera bord upp med halmbalar runt, så att man kan sitta och äta våfflor och prata med bekanta. Att köpa finns det varor av alla de slag, själva säljer vi vår ost och vårt mjöl och Almnäs jaktlag säljer rökt viltkött!

Pingsten har av tradition varit en stor **konsthelg** i Hjo med omnejd. Antalet utställare tycks växa för vart år och det är många som gjort det till en tradition att resa runt och titta i pingsthelgen. Här på Almnäs håller ett gäng till i Salpeterladan och i Gula magasinet. Vi tycker att det är ett trevligt sätt att använda kulturbyggnaderna på, det blir liv och rörelse med alla besökare som går runt och kikar.

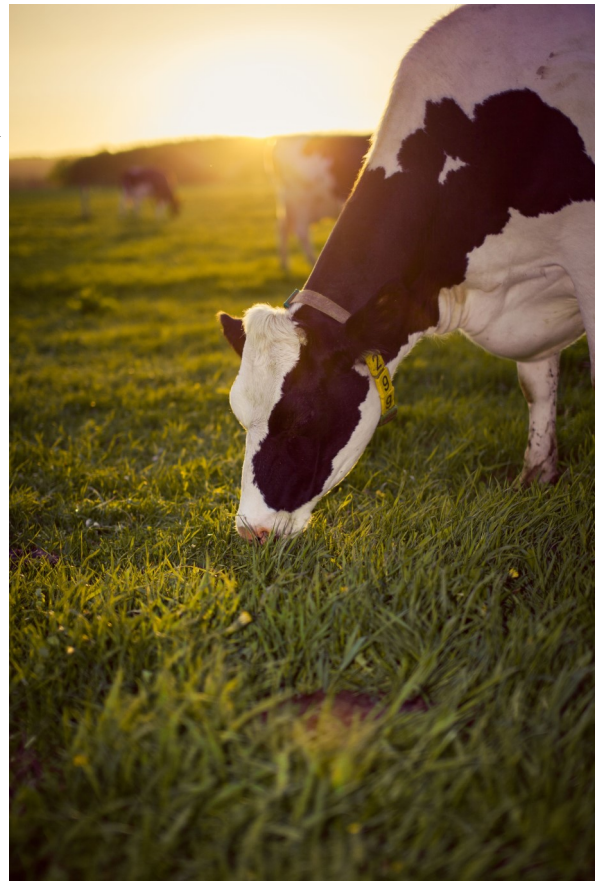
Sjöbolet

På Almnäs har det nog alltid funnits kor. I alla fall vet vi att det på 1680 års karta över gården finns en ladugård inritad.

Allt snurrar kring kon hos oss. Det är hon som gör att gården lever, att det är liv och rörelse och att vi har ett öppet och varierat landskap med åker, beten och skogsdungar. Hon ska ha foder och vatten och skydd och i gengäld ger hon oss den mjölk vi använder för att göra våra ostar.

Att driva en mjölkgård ekologiskt innebär att man har ambitionen att djuren ska kunna följa sitt naturliga beteende som möjligt, att röra sig, äta och vila på ett sätt som är naturligt för dem. Därför ska man hålla utkik efter kor som ligger stilla och tuggar (idisslar) och betraktar omvärlden med upphöjt lugn. Då är allt bra.

Kom och besök oss i Sjöbolets ladugård så berättar vi mer om våra djur och om vårt ekologiska jordbruk!

Ysteriet

Vår dröm är att göra några av världens mest älskade ostar. Därför arbetar vi bara med vår egen ekologiska mjölk från våra egna kor som vi har utfodrat med det vi själva skördat från egna åkrar och beten. Vi standardiserar inte mjölkens fett och protein utan välkomnar att ostarnas karaktär varierar med säsongen. Och med hjälp av våra ostar berättar vi om Almnäs snart 800-åriga historia och våra förhoppningar inför framtiden.

Wrångebäckskosten är Sveriges äldsta registrerade ostvarumärke och den brukar kallas föregångaren till den svenska herrgårdskosten.

Almnäs Tegel är en hårdpressad ost av kontinental typ. Barnafötterna som pressats in på ovansidan berättar historien om vår flerhundraåriga tillverkning av tegel.

Anno 1225 görs i en korg flätad av sälg såsom den skulle kunna ha gjorts på medeltiden. Ytan på denna ost är "vildblommande", dvs. den präglas helt av de lokala bakterie- och jästkulturer som finns på den plats där osten mognar.

Almnäs 1 Liter som är en grynpipig ost uppkallad efter en mjölkpollett som förr användes när man skulle köpa mjölk i ladugården.

Våra ostar säljs till restauranger och till ostbutiker med manuella ostdiskar bla i Stockholm, Göteborg, Jönköping, Skövde. Vi exporterar även till ett antal europeiska länder samt till USA. Lokalt hittar man vår ost hos Känsla Café & Brasserie i Hamnbacken i Hjo.

